

MINNINGARORÐ

Minningarorð um Johannes Andreas Næs

Føddur 16. september 1920 og deyður 4. juli 2018.

Á okkara 30 ára brúðleypsferð í Grikkalandi bórast boðini, at Johannes Andreas Næs var farin, 97 ára gamal. Eftir eitt langt og virkið lív var “eikin” á Sólteigi fallin, stríðið var av, fjørðurin rógvin.

Johannes ella bara, Næs, sum hann eisini varð róptur, var føddur á Nesi í Hvalba, elstur av 9 systkjum, og gekk hann undan á so nógvum økjum, væl útbórðin, sum hann var.

Eg minnst Johannes frá tíð míni í studentaskúlanum í Hoydølum, tá ið eg heitti á hann at hava bíbliutíma á eini KFS-legu. Seinni fingi vit góðar løtur saman, serliga um tað mundið, tá ið bókur hansara um kirkju- og miðsionsøguna komu út. Tað var so hugnaligt at koma á gátt hjá Brynhild og Johannesi, gestablið, sum tey vóru. Tað sást og kendist, at kærleikin bant tey saman. Og frá fyrsta degi, varð eg hugtikin av hansara eldhuga og áræði fyri andslívi okkara. Í apríl í ár, sat hann í gamla stóli sínum, 97 ára gamal, knáur og fattur við handriti fyri sær um Hvalbiar kirkju. Á stoviborðinum við vakra útsýninum yvir Havnina vóru altíð nógv pappír og bókur og onkuntíð bunkar við tilfari, sum hann arbeiddi við. Greinar, hann hevði klipt úr Kristeligt Dagblad, lógu fyri seg. Altíð arbeiddi hann við onkrum, og støðugt setti hann sær mál, hann skuldi náa. Tað var, sum hevði hann orð Luthers sum loysanarorð: Visti eg, at Jesus kemur aftur í morgin, hevði eg í dag plantað eitt súreplatræ!

Frá barni var Johannes vandur at ganga í kirkju og á mæti, og fekk hann har lagt grundarlagið undir sítt lív við virðum, sum

hann trúfast helt fast um til tað seinasta. Fólkakirkjan og Heimamissionin hoyrdu saman í hansara hugaheimi. Stóran áhuga hevði hann eisini fyri føroyskari mentan og siðsøgu. Meðan kríggið er uppá tað harðasta í 1942, fær hann lærarapróg og er lærari ymsastaðni í Suðuroy, til tey í 1966 seta búgv í Havn, og hann gerst skúlaráðgevi í serundirvísing fyri alt landið. Formaður var hann í Skúlabókagrunninum, og var hann har við at geva út hópín av bókum. “Lítla Dímun” er ein varði eftir Jóhannes, og áhugaverdar vóru samrøðurnar, Jógvan Arge hevði við hann úr Hvalbiar søgu. Har kundi hvørt mansbarn her í landi hoyra frá-líka frásøgukynstur hansara.

Størsti varðin eftir Johannes er bókaverkið “Úr kirkju- og missionssøguni”, sum Heimamissionsforlagið gav út. Heilt frá vekingunum í Suðuroy í 30-árunum, sum hann upplivdi, eygleiddi hann, spurdi og legði seg eftir at skriva niður til seinni nýtslu. Minnst so væl taskurnar

og posarnar, hann hevði við á høvudsstýrisfundin hjá Heimamissionini, har hann legði handritini øll á borðið, og kunnaði um útgávuetlanir sínar. Eg gleddist sum eitt barn um henda dýrgrip, sum hann sjálvboðin hevði savnað og ósjálvsøkið hevði um-sitið øll hesi ár.

Tað kann illa lýsast við orðum tað, Johannes hevur givið Kirkjuli-gu Heimamissionini. Heimamissionin er ikki bara ein stór rørsla í Fólkakirkjun, hon hevur havt ávirkan á samfelag okkara í meira enn 100 ár. Føroysk kirkju- og missionssøga hesi ár, er á so mangar hættir, tengd at Kirkjuli-gu Heimamissionini í Føroyum. Blái Krossur, Barnaheimið í Vestmanna og í Havnini, KFUM og K, Drotning Ingridar Barnagarður og Kristiligt Lurtara- og Hyggjarafelag, sum Johannes stovnaði saman við øðrum, eru dømi um ávirkan frá Heimamissionini. Kirkjuliga Missionssfelagið og karismatiska vekingin hava eisini samband við hesa somu mission, og í 70-árunum og 80-árunum

høvdu flestu tinglimir fyri Javn-aðarflokkin samband við hesa rørslu.

Johannes savnaði alt lív sítt tilfar um Kirkjuli-gu Heimamissionina, og enn er mest byrjanin og einstøk øki lýst í bók. Hópin av tilfari er til skjals, sum Johannes hevur savnað, millum annað ein eskja við talum eftir stovnanar og fyrsta trúboðaranum hjá Heimamissionini, Akseli Moe. Tað er nóg mikið av tilfari til fleiri ph.d.-ritgerðir, hugsi eg.

Granskingin hjá Johannesi Andreas Næs av Heimamissionini, hevur staðfest, at millum teirra, sum hava borið missionsarbeiðið bæði sum starvsfólk og sjálvboðin, eru fleiri, sum vóru loyst av rúsdrekka. Dópur, trúgv og umvending hoyrdu saman. Tey, sum hava hoyrt boðskapin innan Heimamissionina, hava hoyrt um synd og náði, og at Jesus elskar syndaran. Trúboðararnir vóru ymiskir, summir meiri álvarsamir enn aðrir, og summir betri at lýsa Guds kærleika til syndaran enn aðrir. Men málið og miðið var tað sama: At tann, sum er doyptur og trýr á Jesus, er frelstur, men tann, sum ikki trýr, er dømdur og má venda um (sí Mark 16,16 og Áp 2,38).

Gleði-boðskapurin má verða boðaður, lærði Johannes, bæði í talu og í sangi. Hann gav út andaktsbók, sum millum annað nemur við tey ymsu evnini í Luthers lítlu katekismus, og so hevur hann givið út tvær bókur um søguna hjá nøkrum advents- og jólasálmum. Hesar bókur hevur Bókadeild KFUMs givið út. Tilfarið hevur, millum annað, staðið í Kristiligum Ungmannablaði, har hann var

blaðstjóri eitt skifti. Sálmar og sangir eigur Johannes í Sálma-bókini og í Heimamissionssang-bókini, sum hann hevur týtt og yrkt: “Takk, Jesus, fyri dópin mín”, “Vár Gud, sum lívgar fjøll og fjørð”, “Tíns ríkis søk”, “Frið sum troyst”, “O, Harri Jesus, hoyr nú meg”, “Neyðugur tú ert mær Jesus”, “Veit oss veking og Krist”, “Eg krossi tínum, Jesus, vil fegin vera hjá”, “Frelstur í Jesu ørmum, tryggur við Jesu lið”, “Hann leitaði í náði”.

Ein drangur í brimi var Johannes, evnagóður, tolin og hollur í tí, hann setti sær fyri. Ein stjórna var hann á himmalhválvinum, sum vildi menna skúlasap og kristniundirvísingina í skúlum okkara, og sum vildi varðveita tann kristiliga arvin, sum millum annað Fólkakirkjan og Kirkjuli-gu Heimamissionini hava fingið at umsita. Ein viti var hann, sum vísti burtur frá sær sjálvum, til hansara, sum fyri hann var deyður og upprisin, Jesus Kristus.

Rímiligt fyri Johannes, átti hann Trúboðan, sum hann eisini var blaðstjóri á eitt tíðarskeið, heilt frá fyrsta blaði. Alfred Petersen, fyrsti føroyski trúboðarin hjá Heimamissionini, tók stig til hesa útgávu.

Saman við Salomoni Joensen týddi Johannes:

Brøður og systrar, vit skiljast nú her, fegin við Jesusi hvør sína ferð gangi á lógligum gøtum.

Ærað verið minnið um Johannes Andreas Næs.

Bergur Debes Joensen

Odny Thomsen til minnis

Mín góða vinkona og góði starvsfelagi ígjøgnum mong góð ár, Odny Thomsen, andaðist 29.12.2017 eftir langa sjúkralegu. Hon gjørdist 68 ára gomul.

Odny og Tommy áttu trýggjar døtur. Tá ið yngsta dóttir teirra bleiv fødd, bleiv eg biðin at vera gumma. Eg átti sjálv eina dóttir um sama aldur, so hetta knýtti bondini enn fastari, og komu vit tí oftari saman.

Odny og eg komu at kennast í Sankta Josefs barnagarði, har vit báðar starvaðust. Vit blivu væl beinanvegin og hava havt samband líka síðan – bæði í Hornabø, har Odny og tey búðu fyrstu árin, og úti á Landavegnum, har tey seinni fluttu.

Í 1979/80 fluttu Odny og eg oman í forskúlan hjá nonnunum at arbeiða. Vit vóru báðar á einum máli um, at talan bara skuldi vera umleið eitt ár í forskúlanum. Tað blivu til nøkur 10 ár hjá okkum báðum.

Ein vit komu at kenna ígjøgnum forskúlan, var Paulina, sum síðani flutti til Syðradals í Kalsoynni at búgva. Vit fóru nakrar túrar til Syðradals at vitja hana. Tað vóru góðar og mangar stuttligar løtur við tveimur smágentum um borð á lítla bátinum, sum tá sigldi út í Kalsoynna.

Eisini hava vit gingið í bindi-klubb saman í fleiri ár. Odny lærði meg m.a. ymisk kynstur innan binding.

Táið Odny bleiv sjúk í nýrunum miðskeiðis í 80 árunum og skuldi til Danmarkar í viðgerð, sá tað kanska ikki so ljóst út hjá henni. Hon vónaði, at hon kláraði tey fyrstu árin hjá yngstu dóttirini. Hóast hetta, kom hon aftur til arbeiðis, og tilveran sá ljósari og ljósari út, sum tíðin gekk. Odny var altíð trúföst og arbeiðssom. Vit allar, sum hava arbeitt saman við Odny ígjøgnum árin, hava havt nógvar góðar og stuttligar løtur saman í forskúlanum, sum tá lá í kjallaranum undir gomlu kirkjun hjá nonnunum.

Eftir nøkrum árum við nýggjum nýra mátti Odny í dialysu. Hóast hetta, var hon altíð í góðum lag. Fyrstu árin var hon til ar-

beiðis fyrrapart og fór í dialysu seinna-part. Seinni, tá ið hon var givin at arbeiða, og eg kom út á Landavegin at vitja, var hon altíð gestablið og positiv, hóast man sá, at hon ikki altíð hevði tað so gott.

Saknurin er stórur, nú tað er eitt ár síðan, at Odny fór. Serliga fari eg at sakna hana nú á nýggjárinum. Odny hevði nevnliga føðingardag 31.12., tí var tað fastur táttur hjá mær at stokka inn á gólvið hjá henni nýggjarsaftansmorgun.

Hvíl í friði, góða Odny.

Vinaliga ein vinkona, Gunvør

